

Також для людей похилого віку рекомендовані такі варіанти фізичної рекреації: ерготерапія в полегшеному режимі (робота з картоном, змотування ниток, виготовлення іграшок); ерготерапія, що підтримує силу та витривалість м'язів верхніх кінцівок (ліплення); ерготерапія, що зберігає дрібну моторику пальців рук, підвищення їх чутливості (в'язання, плетіння, друкування). Популярними також є садові роботи. У цьому випадку людина похилого віку тривалий час знаходиться на свіжому повітрі. Цей фактор позитивно впливає на дихальну систему і служить профілактикою легеневих захворювань.

Для оцінки ефективності заходів фізичної рекреації використовуються шкали оцінки рівня функціонування:

- вимірюють можливість повного тілесного самообслуговування і користування предметами побуту;
- вимірюють локально ті функції, розлад яких призводить до порушення життєдіяльності;
- поєднують вимір повсякденної активності та рольових обмежень.

У людей з переважно малорухливим способом життя виникає високий ризик падінь. Порушення рухових функцій і ходи поступово призводить до такого рівня зниження фізичних функцій, коли виконання найпростіших обов'язків повсякденному житті стає важким, а потім і неможливим. В умовах значного зниження фізичної сили, витривалості і м'язової працездатності, а відповідно і погіршення рухових функцій, коли людина спіткнеться або посковзнеться, він вже не в змозі утриматися від падіння. М'язова слабкість є значним фактором ризику падінь, так само як і порушення ходи, рівноваги чи використання допоміжних пристосувань для ходьби. До підвищення ризику ведуть будь-які функціональні порушення нижніх кінцівок (зниження сили м'язів, ортопедична патологія або порушення чутливості). Труднощі вставання з сидячого положення також пов'язана з підвищеним ризиком падіння.

Висновки. Отже, корисний ефект фізичної рекреації полягає в тому, що літня людина повертається до активної діяльності, яка підвищує життєвий тонус і є природним стимулятором практично всіх процесів в організмі. При цьому пацієнт починає відчувати почуття корисності і потрібності. За рахунок цього в нього зникає відчуття розгубленості і ущербності. Відсутність таких відчуттів дозволяє зупинити процес розвитку хронічних захворювань. Заняття працею розкриває перед особами похилого віку перспективу відновлення здатності спілкування в процесі праці, формує усвідомлення причетності до спільної діяльності.

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ШКАЛИ ВЕЛИКИХ МОТОРНИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Петренко А. В.

Науковий керівник: Таможанська Г. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

nastya57574@gmail.com

Актуальність. Більше як у 90 тис. дітей проблема соціальної дезадаптації пов'язана з патологією нервової системи. Створений європейський реєстр дітей з дитячим церебральним паралічем (ДЦП) у 1998 році (SCPE - The Surveillance of Cerebral Palsy in Europe)

підтверджує актуальність даної проблеми та необхідність розвитку різноманітних досліджень в цій галузі з метою покращення реабілітації дітей з ДЦП.

Дитячий церебральний параліч – це ураження головного мозку, яке проявляється порушенням рухів, рівноваги та положення тіла. Прояви захворювання різноманітні, і відповідають тяжкості стану дитини з ДЦП. Основними є рухові синдроми (парези, паралічі, гіперкінези, атаксія), вони можуть поєднуватися з психічними та розумовими порушеннями. Також у дитини можуть спостерігатися епілептичні напади, патології зору, слуху та інших органів і систем. Тому реабілітаційні заходи повинні бути направлені на корекцію не лише рухових порушень, але й супутньої симптоматики, які виникають у дітей з органічним ураженням нервової системи.

Мета роботи. Проаналізувати та оцінити ефективність застосування Класифікації та Шкали великих моторних функцій у дітей зі спастичними формами дитячого церебрального паралічу.

Матеріали та методи. Аналіз фахової літератури; вивчення та узагальнення вітчизняної та зарубіжної практики; методи збору емпіричної інформації: спостереження, опитування (анкетування вихователя) і використання Класифікації великих моторних функцій (Gross Motor Function Classification System - GMFCS) та Шкали великих моторних функцій (Gross Motor Function Measure - GMFM).

Отримані результати. Провівши оцінювання за Класифікацією великих моторних функцій (Gross Motor Function Classification System - GMFCS) та Шкалою великих моторних функцій (Gross Motor Function Measure) встановлено рівень функціонального розвитку дитини та позитивну динаміку змін загальної рухової функції.

В рамках клінічного випадку проаналізовано та оцінено ефективність застосування Класифікації і Шкали великих моторних функцій щодо широкого спектру рухових можливостей у дітей зі спастичними формами ДЦП для розробки подальшого реабілітаційного втручання.

Згідно дослідженню, у хлопчика IV рівень за Класифікацією великих моторних функцій. Діти IV рівня у віці 8 років переважно залишаються на попередньому рівні розвитку, тобто можуть підтримувати функціональні можливості, досягнуті до 6-річного віку: сидять на стільці, але потребують адаптації до положення сидячи та для управління положенням корпусу з метою максимізації функції рук; для виходу із положення сидячи на стільці їм потрібна стороння допомога дорослих. Іноді діти можуть проходити коротку відстань з ходунками, під наглядом дорослих, але при нерівній поверхні в них виникають труднощі при повороті і збереженні рівноваги. На цьому рівні діти можуть пересуватися самостійно використовуючи електричну інвалідну коляску.

Вдома можуть пересуватися за допомогою крісла-каталки, а в громадських місцях можуть пересуватися самостійно за допомогою електричної інвалідної коляски.

Якщо розглядати відмінності з попереднім, більш високим рівнем моторних навичок (рівень III), діти і підлітки IV рівня можуть сидіти (зазвичай з підтримкою), але самостійне пересування обмежене. Діти і підлітки IV рівня частіше транспортуються в інвалідній колясці з самоініційованим рухом або в інвалідній колясці з електронним управлінням. На III рівні діти та молодь сидять самостійно чи, як максимум, потребують незначної підтримки, а на IV рівні вони можуть сидіти (зазвичай з підтримкою), але самостійне пересування обмежено. Також діти III рівня пересуваються за допомогою допоміжних засобів та є більш незалежними під час переміщення в положенні стоячи тоді, як діти IV рівня пересуваються на інвалідній колясці.

При розгляді відмінностей з наступним, більш низьким рівнем моторних навичок (рівень V), можемо зазначити, що діти V рівня мають значні обмеження контролю рухів

голови та тулуба, потребують використання різних допоміжних технологій і фізичної допомоги. Самостійне пересування можливе лише за допомогою інвалідної коляски з електронним управлінням.

Остаточний результат за Шкалою складає 40%. Цей цільовий бал показує нам, які функціональні навички потрібно вдосконалити, а також дає можливість розвивати нові потрібні рухові дії, які допоможуть дитині в майбутньому. Наприклад тренувати положення сидячи або вивільнивши руки, щоб в подальшому дитина мала можливість керувати електричною інвалідною коляскою. Шкала великих моторних функцій дозволяє підвищити репрезентативність оцінки з метою виявлення важливих змін в динаміці протягом відповідного часу.

Висновки. Діти з ДЦП потребують довготривалого процесу реабілітації, в якому важливо періодично спостерігати, проаналізувати та оцінювати функціональні можливості. Для цього існують різноманітні функціональні тести та оцінки, спеціальні класифікації та шкали. Однією з найпоширенішими є Система класифікації великих моторних функцій (Gross Motor Function Classification System - GMFCS) та Шкала великих моторних функцій (Gross Motor Function Measure).

ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО РАЦІОНАЛЬНОГО ВИБОРУ ПОЛІВІТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ

Полторацька С.С., Белік Г.В.

Науковий керівник: Куценко Т.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
pharmac@ukr.net

Актуальність. На сьогодні на фармацевтичному ринку України наявний широкий вибір (понад 200 найменувань з урахуванням біологічно активних добавок до раціону) полівітамінних препаратів, що розроблені як вітчизняними, так і закордонними фірмами-виробниками. Дані препарати відрізняються якісним і кількісним складом, джерелом одержання вітамінів, лікарською формою тощо. Відомо, що багато з таких препаратів можуть використовуватись з профілактичною метою практично здоровими людьми, у зв'язку з чим постає питання про необхідність оптимального індивідуального вибору препарату у кожному конкретному випадку.

З доступних нам та проаналізованих джерел літератури відомо, що далеко не завжди призначення полівітамінів відбувається шляхом консультації з лікарем або навіть з фармацевтом – вибір здійснюється самостійно. В той же час є дані про різні підходи до вибору препарату пересічними громадянами, доцільність яких також у низці випадків є сумнівною, не дивлячись на існування науково обґрунтованих принципів.

Мета роботи. Вивчення та аналіз критеріїв вибору полівітамінних препаратів споживачем задля визначення необхідності підвищення обізнаності населення про названу групу препаратів.

Матеріали та методи. Для досягнення мети та вирішення завдань дослідження була розроблена анкета для відвідувачів аптек «Оцінка обізнаності населення щодо принципів раціонального вибору полівітамінних лікарських засобів», що складалася з трьох частин та містила 32 запитання. До анкетування залучали усіх бажаних повнолітніх відвідувачів аптеки.

Перша частина анкети містила питання з бібліографічними даними (вік, стать, місце проживання, рівень освіти та наявність у респондента медичної чи фармацевтичної освіти).